

SOCIETĂȚILE CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITATE ÎN DOMENIUL ECONOMIC

1. Noțiune: apariție, evoluție, reglementare

În planul dreptului, conceptul de societate care desfășoară activitate comercială implică asocierea unor persoane fizice sau juridice, care pun în comun anumite valori patrimoniale, în vederea desfășurării unei activități economice și a împărțirii beneficiilor rezultate.¹ Începând cu anul 1990, dispozițiile legale privind societățile comerciale în dreptul român sunt sintetizate în legea nr. 31/1990 (legea cadru pentru activitatea societăților care desfășoară activitate cu scopul obținerii de profit), modificată în numeroase rânduri, republicată în 1998, în 2004, apoi după intrarea în vigoare a Legii nr. 441 din 2006, prin care s-a dispus o noua republicare.

Caracterul de reglementare generală a societăților comerciale pe care îl are legea nr. 31/1990 se manifestă atât prin aceea că privește orice societate comercială, indiferent de obiectul ei de activitate (desigur că există și prevederi cu caracter special pentru unele tipuri de societăți, cum ar fi societățile bancare și de asigurări), cât și prin faptul că Legea nr. 31/1990 se aplică și societăților comerciale cu participare străină.² Trebuie precizat totodată că, la nivelul legislației în vigoare în țara noastră, există și prevederi privind înființarea și funcționarea unor societăți civile, care nu desfășoară activitate cu scopul declarat de a obține beneficii de ordin material.

Dreptul societar român reglementează cinci tipuri de societăți, între care membrii fondatori pot să aleagă forma care le satisface cel mai bine interesele financiare și de derulare a afacerii. Alegerea formei de organizare a societății, este la dispoziția membrilor fondatori. Norma legală care reglementează tipurile de societăți în dreptul român este o normă permisivă, care lasă la latitudinea celor interesați alegerea formei de societate cea mai oportună pentru tipul de activitate comercială avută în vedere. De notat este însă faptul că întreprinzătorul nu poate opta pentru un tip de societate în afara celor reglementate expres de lege. Cu alte cuvinte, legea îi dă voie să aleagă dar nu îi permite să depășească limitele avute în vedere de legiuitor în momentul adoptării Legii nr. 31/1990.

¹ Crina-Mihaela Letea, *Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale*, Editura Hamangiu, București, 2008, p. 2.

² Crina-Mihaela Letea, *Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale*, Editura Hamangiu, București, 2008, p. 6.

Din definiția dată în doctrină rezultă că *“societatea este un contract în temeiul căruia două sau mai multe persoane se înțeleg să pună în comun anumite bunuri pentru a desfășura împreună o anumită activitate, în vederea realizării și împărțirii beneficiilor care vor rezulta”*.³

Societatea prezintă următoarele elemente caracteristice:

- fiecare asociat se obligă să pună în comun o valoare patrimonială (aport);
- asociații se obligă să desfășoare împreună o activitate care constituie obiectul societății;
- toți asociații participă la realizarea și împărțirea beneficiilor și pierderilor.

Caracterele juridice ale contractului de societate sunt: act juridic multilateral (plurilateral) în sensul că la încheierea sa participă două sau mai multe persoane; contractul este cu titlu oneros: fiecare asociat urmărește realizarea unui folos patrimonial, adică obținerea de beneficii; contractul este comutativ, înțelegând prin această trăsătură că întinderea obligației fiecărui membru asociat este cunoscută din momentul încheierii contractului; contractul este **consensual**, ceea ce înseamnă că se încheie prin simplul acord de voință al părților, fără ca vreoa care formalitate suplimentară să fie impusă de norma juridică.⁴

2. Clasificarea societăților care desfășoară activități în sfera afacerilor comerciale

Art. 2 din Legea nr. 31/1990 prevede expres că societatea poate lua una din următoarele forme juridice:

- societatea în nume colectiv;
- societatea în comandită simplă;
- societatea pe acțiuni;
- societatea în comandită pe acțiuni;
- societatea cu răspundere limitată.

În doctrina dreptului afacerilor sunt folosite mai multe criterii de clasificare a societăților, care au importanță diferită pe planul dreptului. După natura lor, sau după prevalența elementului personal asupra celui patrimonial sau vice-versa, societățile sunt:

- **societăți de persoane**, care se constituie dintr-un număr mic de persoane, pe baza cunoașterii și încrederii reciproce în calitățile personale ale asociaților. Includem în această categorie SNC și SCS;

³ Stanciu Cărpenu, *Drept comercial român*, Editura Allbeck, București, 1998, p. 131.

⁴ Idem.

- **societăți de capitaluri**, care se constituie într-un număr mare de asociați, impus de mărimea capitalului social minim prevăzut de lege, interes calitățile personale ale asociaților. Elementul esențial îl reprezintă cota de capital investită de asociat și nu calitățile sale personale. Intră în această categorie SA și SCA.

Caracteristic pentru societatea cu răspundere limitată (SRL) este faptul că împrumută unele caractere atât de la societatea de persoane cât și de la societatea de capitaluri. Pe de o parte interesul asocierii într-o SRL poate fi adunarea capitalului inițial pentru demararea afacerii, pe de altă parte, încrederea în ceilalți asociați te determină să înființezi în comun un SRL și nu un alt tip de societate, de exemplu o SA ale cărei acțiuni le poți înstrăina după liberul plac.

- după **numărul de membri** asociați impus de lege sunt:
 - societăți de asociat unic SRL
 - societăți cu număr maxim de asociați (maxim 50 permite legea tot pentru SRL)
 - societăți cu număr minim de asociați (2 pentru SA și SCA, conform art. 10 din Legea nr. 441 din 2006)
- după **posibilitatea de a emite titluri**:
 - societăți care pot emite titluri (acțiuni și obligațiuni) sunt SA și SCA
 - societăți care nu pot emite titluri de valoare sunt SRL, SNC și SCS
- după **forma de răspundere**
 - societăți comerciale pentru care membrii asociați răspunde nelimitat și solidar, inclusiv cu bunurile proprii SNC
 - societăți pentru care membrii asociați răspunde limitat doar la valoarea capitalului social subscris sunt SRL și SA
 - societăți ai căror membri asociați au răspundere mixtă (adică unii dintre membrii asociați răspunde limitat la valoarea aportului adus în societate iar alții răspund nelimitat, inclusive cu bunurile personale) sunt SCA și SCS.
- după **modul de împărțire a capitalului social**
 - sunt societăți cu capitalul social împărțit în acțiuni SA și SCA
 - sunt societăți comerciale cu capitalul social împărțit în părți sociale SCS, SRL și SNC
- după **durată**
 - sunt societăți comerciale cu durată de înființare nelimitată

- membrii asociați pot decide ca societatea să aibă o durată de viață determinată
- după **proveniența capitalului**
 - societăți cu capital integral autohton/capital străin/capital mixt
 - societăți comerciale cu capital public/privat
- după **mărimea capitalului social**
 - societăți comerciale mici și mijlocii
 - societăți comerciale mari.

Particularitățile formelor de societate comercială impun o analiză a fiecărui tip de societate în parte.

a) societatea în nume colectiv (SNC)

Este acea societate ale cărei obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a tuturor membrilor asociați.

Caracterul nelimitat al răspunderii constă în faptul că fiecare dintre asociați răspunde integral și solidar cu întregul său patrimoniu personal, pentru datoriile societății. Cu alte cuvinte, după epuizarea patrimoniului propriu al societății pentru achitarea datoriilor acesteia, dacă mai sunt creanțe neonorate, creditorii se vor putea îndrepta împotriva bunurilor personale ale membrilor asociați într-o societate în nume colectiv. Datorită riscurilor foarte mari pe care le oferă acest tip de societate pentru membrii asociați, statistic vorbind, SNC este mai puțin utilizată astăzi. Totodată, este important ca asociații să aibă în vedere că, prin forma de organizare a societății și răspunderea asumată de asociați, o societate în nume colectiv se bucură de o mare credibilitate în rândul participanților la sfera afacerilor. Conform analizei efectuate de site-ul firme.ro, în martie 2019 erau peste 25.000 de SNC înmatriculate la Oficiul Registrului Comerțului din România, din totalul de peste 3.000.000 înregistrări la nivel de țară, adică sub 0,8 %.

b) societatea în comandită simplă (SCS)

Acest tip de societate presupune colaborarea/asocierea în mod obligatoriu a două categorii de asociați: comanditarii (denumiți în literatura de specialitate și „împrumutători”) și comanditații (care sunt calificați ca fiind „comercianții” din această formă de asociere). Comanditații au aceeași poziție în societate cu asociații în cadrul societăților în nume colectiv, ei răspunzând nelimitat și solidar pentru întregul pasiv al societății la care sunt membri comanditați.

Comanditarii, dimpotrivă, se asociază doar pentru o sumă limitată. Ei furnizează un aport la capitalul social al firmei, care formează în același timp și limita pentru care răspund pentru riscurile afacerii. Cu alte cuvinte, principala diferență între cele două categorii de asociați este caracterul limitat/respectiv nelimitat al răspunderii patrimoniale.

Asociații comanditari pot îndeplini servicii în administrația internă a societății, pot face acte de supraveghere, pot participa la numirea și la revocarea administratorilor, în cazurile prevăzute de lege, sau pot acorda, în limitele actului constitutiv, autorizarea administratorilor pentru operațiunile ce depășesc puterile lor.

c) societatea pe acțiuni (SA)

Este societatea al cărei capital social este împărțit în părți egale și în principiu indivizibile, denumite acțiuni și care este constituită din asociați, numiți acționari, care răspund doar în limita aportului inițial adus în societate sau în limita valorii nominale a acțiunilor și nu cu bunurile proprii.

Acționarii răspund numai până la concurența acțiunilor ce le dețin. Acțiunile sunt hârtii/titluri de valoare care constituie dovezi ce atestă participarea la capitalul unei societăți și care conferă deținătorilor dreptul să primească un dividend, dacă firma obține profit. Dividendul este partea din profitul societății pe acțiuni care se repartizează acționarilor pentru fiecare acțiune.

În principiu, dreptul de vot este atașat unei acțiuni, toți acționarii având drept de vot. Există însă și societăți pe acțiuni la care unii acționari au un drept de vot privilegiat. Acest lucru este posibil doar dacă prin actul constitutiv membrii fondatori au stabilit astfel de categorii de acțiuni. De exemplu, în contractul de societate se pot stipula unele drepturi de preferință pentru cei al căror aport constă în mobile sau alte bunuri în natură, ori elemente ale unui fond de comerț, drepturi ce le asigură restituirea acestor bunuri, la lichidarea societății.⁵

Totodată, acționarii au și dreptul la informare, un drept personal nepatrimonial relativ, accesoriu dreptului de proprietate asupra acțiunilor, care își are sorgintea în principiul controlului exercitat de acționari asupra gestiunii societății. Dreptul la informare aparține tuturor acționarilor, indiferent de mărimea capitalului deținut la societatea emitentă.⁶ Pentru înființarea societății pe acțiuni legea stabilește capitalul social minim de 90.000 lei, ca efect al respectării directivei europene care impune plafonul capitalului social minim pentru societățile pe acțiuni înmatriculate în statele membre la 25.000 euro sau echivalentul în moneda națională

⁵ Romul Petru Vonica, *Dreptul societăților comerciale*, Editurile Holding Reporter și Albastră, București, 1998, p. 72.

⁶ Cristian Dușescu, *Drepturile acționarilor*, Editura CH Beck, București, 2007, p. 132.

a acestei sume. Teoretic, acest plafon trebuie stabilit în România prin HG la interval de maxim 2 ani. În fapt, nu a mai fost actualizat niciodată de la data integrării României în UE.

d) societatea în comandită pe acțiuni (SCA)

Este o variantă mixtă, care reunește trasaturi proprii societății pe acțiuni cu trasaturi ale societății în comandită. În cadrul acestei societăți capitalul social este împărțit în acțiuni și, în același timp, există două categorii de membri asociați:

- comanditații, care au calitatea de comercianți și care răspund nelimitat și solidar pentru datoriile societății, întocmai ca membrii asociați într-o societate în nume colectiv;
- comanditarii, care au calitatea de acționari și răspund limitat, până la concurența acțiunilor lor, întocmai ca acționarii dintr-o societate pe acțiuni propriu-zisă.

În practică, această formă de societate este un hibrid între societatea pe acțiuni și societatea în comandită, combinând elemente care aparțin celor două tipuri distincte de societăți.

e) societatea cu răspundere limitată (SRL)

Este tipul de societate care oferă proprietarilor de capital social atât avantajele oferite de societății în nume colectiv, cât și cele ale societății pe acțiuni, deoarece SRL este în același timp o societate de persoane și o societate de capitaluri.

- este o societate de persoane pentru că părțile sociale nu sunt reprezentate prin titluri negociabile (cum sunt acțiunile) și nu pot fi cedate unor asociați decât dacă aceștia sunt primiți de majoritatea celorlalți asociați.
- este o societate de capitaluri, deoarece asociatul aduce o sumă de bani în cadrul societății, în raport cu care își limitează riscul (de unde și denumirea de SRL). Ca urmare, fiecare asociat va fi ținut pentru datoriile societății numai până la limita capitalului subscris personal.

Art. 12 din Legea nr. 31/1990 cu modificările ulterioare stabilește condiția ca SRL să nu poată depăși 50 de asociați, în schimb poate fi constituită și de o singură persoană: SRL de asociat unic (art. 5 al. 1 din lege). Actualmente, capitalul social al unui SRL poate fi redus până la limita de 1 leu, această facilitare urmărind reducerea la minim a cheltuielilor necesare pentru înființarea acestui tip de societate, în scopul facilitării derulării activităților economice.

Societatea cu răspundere limitată nu poate emite obligațiuni.

3. Înființarea societăților cu activitate economică

Constituirea societăților are la bază un contract încheiat de către persoanele interesate. Este vorba de contractul de societate prin care asociații se înțeleg să pună în comun anumite bunuri, să desfășoare o activitate economică pentru a obține profit și să împartă beneficiile rezultate.

Contractul de societate este considerat actul constitutiv al societății, indiferent de forma ei. Conform prevederile Legii nr. 31/1990, în cazul societăților pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni și S.R.L., constituirea societății are ca temei două acte: contractul de societate și statutul societății. Statutul este un act constitutiv suplimentar, impus de specificul societății în cauză. El are rolul să întregască prevederile contractului de societate întrucât având aceleași clauze, statutul dezvoltă principiile de organizare și funcționare a societății. Ca dimensiuni, statutul este mai amplu decât contractul de societate, statutul cuprinzând o serie de detalii suplimentare față de contract. La societățile la care se redactează și contract de societate și statut legea permite întocmirea unui document unic, numit act constitutiv, care le înglobează pe amândouă.

Statutul societății cuprinde o dezvoltare binevenită a prevederilor incluse în contractul de societate, iar legea permite ca societatea cu răspundere limitată se poate constitui și prin actul de voință al unei singure persoane, caz în care se întocmește numai statutul..

Conform art. 6 din Legea nr. 31/1990, semnarii actului constitutiv precum și persoanele care au rol determinant în constituirea societății sunt considerați fondatori. Nu pot fi fondatori persoanele care potrivit legii sunt incapabile să își asume drepturi și obligații (nu au capacitate deplină de exercițiu) sau au fost condamnate pentru gestiune frauduloasă, abuz de încredere, mărturie mincinoasă, dare sau luare de mită, precum și pentru alte infracțiuni prevăzute de legea nr. 31/1990 cu modificările ulterioare.

Din dispozițiile legii societăților republicată, rezultă că pentru constituirea societăților comerciale se parcurg mai multe etape:

- **etapa consensuală** în care viitorii asociați întocmesc actul constitutiv, potrivit voinței comune și cu respectarea condițiilor impuse de lege;
- **etapa controlului justiției** prin judecătorul delegat de Tribunal pe lângă Oficiul Registrului Comerțului;
- **etapa publicității**, prin înmatricularea societății în Registrul comerțului, inclusiv publicarea actului constitutiv în Monitorul Oficial.

Formalitățile de constituire a societăților comerciale au fost simplificate continuu în cei 30 de ani de când a fost adoptată legea cadru în acest domeniu, venind în întâmpinarea nevoii de soluționare cu celeritate a cererilor privind înființarea sau modificarea societăților comerciale. Actul constitutiv se încheie sub semnătură privată, se semnează de toți asociații sau, în caz de subscripție publică (formă specială de constituire a societăților pe acțiuni), de fondatori. Forma autentică a actului constitutiv este obligatorie atunci când:

- a) printre bunurile subscrise ca aport la capitalul social se află un teren;
- b) se constituie o societate în nume colectiv sau în comandită simplă;
- c) societatea pe acțiuni se constituie prin subscripție publică.

Din definiție rezultă următoarele aspecte specifice contractului de societate:

- membrii asociați convin să pună ceva în comun, adică fiecare asociat se obligă să aducă bunuri în societate. Această contribuție a asociaților poartă numele de aport.
- asociații pun laolaltă anumite bunuri cu intenția de a colabora în desfășurarea activității comerciale.
- activitatea economică a societății se realizează în vederea obținerii și împărțirii beneficiilor repartizate proporțional, în principiu cu aportul social al asociaților.

Prin aport se înțelege valoarea patrimonială cu care fiecare asociat convine să contribuie la înființarea societății sau prin subscripție ulterioară. Ca orice alt act juridic, noțiunea de aport social are două laturi distincte:

- manifestare de voință, prin care asociatul se obligă să contribuie la constituirea fondului comun
- și un fapt juridic constând în predarea, la data convenită a bunului subscris.

De mărimea aporturilor depinde puterea economică a persoanei juridice care se lansează în afaceri. Aportul poate avea următoarele forme:

- în **numerar**, are ca obiect o sumă de bani pe care asociatul se obligă s-o transmită societății;
- în **natură**, are ca obiect anumite bunuri care pot fi imobile (clădiri) sau mobile corporale (mărfuri) ori incorporeale (brevete de invenții);
- în **industrie**, are ca obiect munca sau activitatea pe care asociatul promite să o efectueze în societate, având în vedere competența și calificarea sa.

Art. 16 din Legea nr. 31/1990 prevede că aporturile în numerar sunt obligatorii la constituirea oricărei forme de societate.

Prin capital social al unei societăți care desfășoară activitate economică se înțelege expresia valorică a totalității aporturilor asociaților care participă la constituirea societății. Capitalul social are o dublă semnificație:

- contabilă: în sensul că este evidențiat la pasiv, întrucât el reprezintă aportul asociaților care la dizolvarea societății trebuie restituit;
- juridică: în sensul că el constituie gajul general al creditorilor societății.

Datorită acestui fapt, capitalul social înregistrat din punct de vedere contabil este, în principiu, fix pe toată durata societății. El poate fi modificat în sensul măririi sau micșorării sale, numai în condițiile prevăzute de lege, prin modificarea contractului de societate. În concret, dreptul de gaj general al creditorilor asupra sumelor și bunurilor care compun capitalul social are o conotație practică foarte limitată, deoarece sumele evidențiate cu titlu de capital social intră în fluxul de numerar obișnuit al activității societății, ceea ce face ca, în concret, să poată fi cheltuit pentru acoperirea obligațiilor curente.

Capitalul social prezintă interes deoarece în raport de capitalul social se determină beneficiile societății și se calculează rezervele acesteia. În cazul în care capitalul social se diminuează sub o anumită limită, datorită folosirii sale în desfășurarea activității curente a societății respective, legea prevede obligația reîntregirii sau reducerii, prin modificarea actului constitutiv, mai înainte de a se face repartizarea beneficiilor.

Legea face distincție între capitalul subscris și capitalul vărsat.

Capitalul subscris reprezintă valoarea totală a aporturilor cu care asociații s-au obligat să contribuie la constituirea societății. Capitalul vărsat reprezintă valoarea totală a capitalurilor realizate și care au intrat efectiv în patrimoniul societății. Capitalul nu trebuie numai subscris, ci și vărsat.

Majoritatea clauzelor contractului de societate sunt comune tuturor formelor juridice de societate cu activitate economică și anumite clauze specifice unei anumite forme juridice de societate (SNC, SCS, SCA, SRL, SA).

- clauze de identificare a părților

Părțile contractante se determină potrivit principiilor dreptului civil referitoare la identificarea persoanelor fizice și juridice. În cazul persoanelor fizice, în contract se va trece numele, prenumele, domiciliul și cetățenia viitorilor asociați, codul numeric personal, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia asociaților persoane fizice.

În cazul unor persoane juridice trebuie să se arate denumirea, sediul și naționalitatea viitorilor asociați persoane juridice; numărul de înregistrare în registrul comerțului sau codul

unic de înregistrare, potrivit legii naționale. Dacă pentru persoanele fizice este suficientă semnătura în contractul de societate pentru a se proba intenția de a se asocia, pentru persoanele juridice este obligatorie prezența unei hotărâri a membrilor asociați sau a unei decizii a consiliului de administrație, după caz, pentru a se înființa o nouă societate, cu participarea în calitate de asociat a unei persoane juridice.

La societatea în comandită simplă se vor arăta asociații comanditari, asociații comandați, precum și reprezentantul fiscal, dacă este cazul.

- clauze privind identificarea viitoarei societăți

Aceste clauze vizează denumirea sau firma societății, forma juridică, sediul societății etc. Ca atribut de identificare, sediul societății denumit și sediul social, este locul care situează în spațiu societatea, ca subiect de drept. El este stabilit de viitorii asociați, având în vedere locul unde societatea își va desfășura activitatea comercială.

- clauze privind caracteristicile societății

O mențiune obligatorie este tipul de societate pentru care optează viitorii asociați (SNC, SCS, SCA, SA sau SRL), clauzele contractuale specifice fiecărui tip de societate fiind implicit incidente.

Obiectul societății se va indica în contract cu precizie și în mod concret prin arătarea activităților faptele de comerț pe care le va săvârși societatea; trebuie indicată atât sfera activităților economice avute în vedere ca obiect principal, cât și pe cele care vor fi obiectul secundar al afacerii. Indicarea se realizează prin menționarea codului activităților economice (CAEN) ca indicativ numeric, dar și prin descrierea în cuvinte. Se va preciza totodată domeniul de activitate vizat și care este activitatea sau care sunt activitățile principale.

Durata societății se stabilește de asemenea de către membrii asociați și va fi menționată în contractul de societate. Ei se pot înțelege asupra unui termen în cadrul căruia să funcționeze (să existe) societatea ori pot conveni ca durata societății să fie nelimitată. Precizarea duratei societății prezintă interes practic, în cazul stabilirii unui termen întrucât la expirarea lui societatea se dizolvă de drept. În cazul unei durate nelimitate, asociații la S.N.C. și în comandită simplă trebuie să precizeze condițiile în care societatea de persoane va continua cu moștenitorii asociatului decedat.

Capitalul social: în contractul de societate se va menționa capitalul social subscris și capitalul vărsat, aportul fiecărui asociat, în numerar sau alte bunuri, modul evaluării și data la care se va vărsa întregul capital social subscris.

- clauze privind conducerea și gestiunea societății

Asociații trebuie să stabilească persoanele din rândul asociațiilor ori din afara societății care vor administra și reprezenta societatea, cu precizarea puterilor lor. În cazul S.A. și a societăților în comandită pe acțiuni, în contract trebuie să se stabilească și:

- condițiile pentru valabilitatea deliberărilor adunării generale și modul de exercitare a dreptului de vot;
- prerogativele speciale ale administratorului sau ale consiliului de administrație, dacă se acordă astfel de prerogative.
- numărul, numele, prenumele și cetățenia cenzorilor societății.

- **clauzele privind drepturile și obligațiile asociațiilor**

Asociații trebuie să stabilească în contract drepturile și obligațiile ce le revin. În cazul S.N.C., S.R.L. și societăților în comandită simplă, prin art .7 din Legea nr. 31/1990 se cere să se stabilească „partea fiecărui asociat la beneficii și pierderi“.

Dreptul românesc interzice clauza leonină (clauza leului), respectiv prevederea potrivit căreia un membru asociat participă doar la beneficii și nu suportă niciodată pierderile firmei. Inserarea unei astfel de clauze în contractul de societate are efecte nule, nu produce nici un efect rău a fi necesară vreo procedură judiciară pentru eliminarea ei.

- **clauze privind dizolvarea și lichidarea societății**

Cel mai adesea, cu privire la această problemă, asociații reproduc dispozițiile legale ori fac trimitere la ele. Trebuie avut în vedere că reglementările din legea societăților privind dizolvarea și lichidarea vizează alte situații decât cele care intră sub incidența insolvenței, reglementate prin lege specială și care vor fi prezentate într-un capitol separat în această lucrare.

- **clauze privind sucursalele și filialele societății**

La constituirea societății comerciale, asociații pot avea în vedere de la bun început, extinderea activității în alta țară, în alte localități sau în aceeași localitate, dar la o locație diferită. Dacă se are în vedere înființarea de sucursale sau filiale ale societății, contractul de societate trebuie să cuprindă denumirea și locul sediilor din străinătate și din țară. Filiala este o alta societate comercială, constituită de societatea-mamă, care deține majoritatea sau chiar capitalul social integral. Conform legii nr. 31/1990, filiala are personalitate juridică distinctă și participă la tranzacții și operațiuni comerciale în nume propriu. Filiala va avea una dintre formele de societate comercială reglementate de lege, nu neapărat forma pe care o are societatea a cărei filiala este.

Conform prevederilor acestei legi, societățile au obligația să ceară înregistrarea fiscală și în registrul comerțului iar înmatricularea societăților precum și a sucursalelor acestora se face potrivit prevederilor [Legii nr. 26/1990](#) privind Registrul Comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și celorlalte prevederi referitoare la înregistrarea în registrul comerțului, în baza unei încheieri a judecătorului delegat sau a unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Certificatul de înregistrare conținând codul unic de înregistrare este documentul care atestă că persoana juridică a fost luată în evidența oficiului registrului comerțului de pe lângă tribunal și în evidența organului fiscal. Dacă certificatul de înregistrare conține și atributul fiscal "R", acesta atestă că persoana juridică a fost luată în evidența organului fiscal ca plătitor de T.V.A.

După efectuarea înmatriculării societăților în registrul comerțului, un extras al încheierii judecătorului delegat se comunică, din oficiu, Regiei Autonome "Monitorul Oficial", spre publicare, pe cheltuiala solicitantului.

Societatea comercială este persoană juridică de la data înmatriculării în registrul comerțului. Înmatricularea se efectuează în termen de 24 de ore de la data pronunțării încheierii judecătorului delegat prin care se autorizează înmatricularea societății comerciale.

Prin efectuarea înregistrărilor în registrul comerțului se asigură opozabilitatea actelor înregistrate față de terți, cu excepția cazurilor în care legea prevede condiția cumulativă a publicării acestora în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a.

În rândul modificărilor legislative cu scopul stimulării dezvoltării mediului de afaceri, menționăm și adoptarea în 2011 a reglementărilor privind înființarea unui SRL de tip D, de la debutant, adică o formă a societății cu răspundere limitată pe care o pot înființa persoanele până la 35 de ani care nu au mai fost asociați într-o firmă, beneficiind de următoarele beneficii:

- scutirea de la plata taxelor de înmatriculare în Registrul Comerțului;
- consiliere, instruire și sprijin din partea autorităților publice în a căror rază de competență își are sediul social;
- scutirea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajatori pentru cel mult 4 salariați angajați pe perioadă nedeterminată;
- posibilitatea acordării unei Alocații Financiare Nerambursabile de până la 10.000 Euro.

Aceste avantaje au determinat înființarea până în prezent a peste 40.000 de SRL-uri de tip D până astăzi.⁷ Spre deosebire de un SRL propriu-zis, SRL D prezintă următoarele particularități:

- poate avea maxim 5 asociați (care să nu fi avut niciodată calitatea de asociat) și maxim 5 grupe de activități CAEN;
- unele activități nu pot fi desfășurate cu un SRL D (de ex.: intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități de jocuri de noroc și pariuri, producție sau comercializare de armament, muniții, explozibili, tutun, alcool, substanțe aflate sub control național, plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope);
- SRL D trebuie să reinvestească anual cel puțin 50% din profit;
- SRL D este obligat să angajeze și să mențină în activitate cel puțin 2 salariați pe durata a trei ani;
- după trei ani de la înființare, SRL D trebuie să își schimbe forma juridică în SRL.

Teme și întrebări de autocontrol:

1. Definiți noțiunea de societate comercială.
2. Caracterizați societățile de persoane.
3. Descrieți procedura de înființare a societăților comerciale.
4. Precizați trei elemente specifice procedurii de înființare a SRL.
5. Clasificați societățile comerciale reglementate în dreptul românesc.

⁷ Mai multe informații sunt disponibile la adresa <https://firmeon.ro/srld-2019/>, accesată în 14 septembrie 2021.